

КУШ — ЭДИЛЛИКТЕ

ИНСОН ВА ҚОНУН

Газета 1996—жыл
1-сентябрден баслап
шыға бастады
13-ноябрь
1998 жыл
№ 32 (77)
ЖУМА
Сатыуда еркин бахала

ADAM NIZAM

ҚАРАҚАЛПАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ХУҚЫҚ ҚОРҒАУ УЙЫМЛАРЫНЫҢ ЖӘМИЙЕТЛИК—ХУҚЫҚЫЙ ГАЗЕТАСЫ

Муҳаммад ЮСУФ

ФИДОЙИЛАР

Кубролардан қолгандир бу кўҳна куйлар,
Элим деган ҳар бандасин худо сийлар.
Ватан деса, икки кўллаб жонни тутган,
Фидойилар керак бизга, фидойилар...

Кимга кўргон — уларга кенг майдон те-
гар,
Мард мушкулни енгар, номард бўйин эгар,
Эрк деганга эр йигитлар жондош жигар,
Фидойилар керак бизга, фидойилар.

Номус учун номни эмас, руҳни ўстир,
Оғир кунда ёвдан қочган — ёвга дўстир.
Юрт чорласа сувларни кеч, ўтларга кир—
Фидойилар керак бизга, фидойилар.

Ким юрт ишқин жонларига жолар қилар,
Ким курашиб, кимлар тамошолар қилар,
Бир чивинга қанот бўла олмас кимлар...
Фидойилар керак бизга, фидойилар.

Кўринишдан тупроғидай оддий гоҳи,
Ердай хоксор, ердан узилмас нигоҳи.
Шердай наъра тортган аммо, керак чоғи,
Фидойилар керак бизга, фидойилар.

Юрт ишқиде ёнмас юрак—юрак эмас,
Юрт қадрини билмаганлар керак эмас.
Эрка сажда қилмаганлар керак эмас—
Фидойилар керак бизга, фидойилар.

Миннати йўқ уйда ёвгон ош яхшидир,
Ёмон дўстан йўлда ётган тош яхшидир.
Ёрилса ҳам эгилмаган бош яхшидир,
Фидойилар керак бизга, фидойилар.

Кўнгилда пок ният бўлса, нур булоғи,
Чўп минсангиз — Гўрўглининг аргумоғи.
Озод ўлка қалқонлари, қош-қароғи,
Фидойилар керак бизга, фидойилар...

Прокурор менен ушырасыу

Бүгінги күнде халықтың хуқықый билимин жетилистириу бойынша бир қатар жумыслар әмеле асырылып атыр. Бул бағдарда Республика хуқық қорғау уйымлары менен жоғары хәм орта оқыу орындарына бир қатар ўазыйпалар жүктелген. Олар жаслардың хуқықый саўатын асырыу мақсетинде орындарда болып ушырасыулар шөлкемлестирди. Усындай ушырасыулардың бири жақынды пайтахтымыздың №26 орта мектепте болып өтти. Ушырасыуды мектеп директоры Мурад Төремуратов ашты. Ушырасыуда Қарақалпақстан Республикасы Прокурорының жас өспиримлер жақсындағы ығзамлардың орынланыуын бақлау бойынша жәрдемши прокуроры Асиятбай Аминиясов қатнасты хәм

жыйналғанлар дыққатына шынып сойледди. Ол өз сөзинде хуқықый мәдениетти жақсылау, бул бойынша жаслар арасында үгит-насият жумысларын кең көлемде алып барыу зәрүр екенлигин, соның менен бирге жүз берип атырған жываыттың алдын алау бойынша кең түрде тоқтап өтти. Буннан соң мектеп оқыушыларының хуқықый бағыттағы сорауларына кең түрде жууап берди. Ушырасыуда усы мектептин тәрбия хәм руухыйлық ислери бойынша директордың орынбасары Зияда Кабулова қатнасты хәм шығып сойледди. Бул ушырасыу мектеп оқыушыларында үлкен тәсир қалтырды. Гүлшара ПРЕНОВА №26 мектептин хуқықый бағытында бойынша муғалымы.

Құрметли оқыушы!

Мәмлекетимизде хуқықый мәдениетти раўажландырыу, халықтың хуқық хәм еркинликлерин қорғау бойынша Қарақалпақстан Республикасы Хуқық қорғау уйымларының хызметлерин журтшылыққа үгит-насиятлауда жақыннан жәрдем көрсетип атырған,—хуқық қорғау уйымларының жәмийетлик-хуқықый газетасы "АДАМ ХӘМ НЫЗАМ"ға 1999 жыл ушын жазылуға асығың.
"АДАМ ХӘМ НЫЗАМ" газетасының 1999 жылға жазылуы баҳасы:
Мәкеме, қарханалар ушын — 1 жылға 2000 сўм.
Жеке пуқаралар ушын — 1 жылға 1000 сўм.
Индекси: Қарханалар ушын 322
Жеке пуқаралар ушын 321

Хуқықый билим жасларға

Юртбошимиз таъкидлаганидек "Энг муҳим вазифа-ҳалқчил, адолатпарвар жамиятни вужудга келтириш. Бу жамият пойдеворини, энг аввало, бой ва бадавлат, меҳнат қадрини биладиган, маънавий соғлом ва маданий савияси баланд минглаб ва миллионлаб оилалар ташкил этади". Амалдаги янги Оила кодексимиз давлатимизнинг оилани муҳофаза қилишга қаратилган қадамларидан энг асосийсидир.

Мустақил Республикамизда янги оилалар сони йилдан йилга кўпаймоқда. Масалан, 1996 йилда Қорақалпоғистон Республикасида 10121 никоҳ, рўйхатдан ўтқарилган бўлса, 1997 йилда эса 10915 оила қурилган, яъни ҳисобга олинган никоҳлар 1996 йилга нисбатан 694 тага кўпайган.

Аммо, ҳамма қурилган оилалар барқарор бўлавермайди. Оилавий келишмовчиликлар сабабли айрим оилалар тарқалиб кетади. Масалан, ФХДБ бўлимлари томонидан республика

ликаимиз бўйича 545 никоҳ 1996 йилда, 527 никоҳ 1997 йилда бекор қилинган. Судларга эса 1996 йилда никоҳни бекор қилиш ҳақида 1039 ариза қелиб тушиб, шундан 769 ариза қаноатлангирилган, 104 таси эса томонларнинг келишувига асос тугатилган.

1997 йилда эса 1061 ариза қелиб тушиб 750 қаноатлангирилган, 220 ариза эса томонларнинг келишувига асос тугатилган.

Асосий Қонунимизнинг 62-моддасида "Ота-оналар ўз фарзандларини вояга етгулигига қадар боқиш ва тарбиялашга мажбурдирлар" дейилган. Демак, ота-оналар вояга етмаган, шунингдек вояга етган бўлсаларда, аммо меҳнатга лаёқатсиз ва ёрдамга муҳтож болаларнинг таъминоти учун маблағ бериб туришга мажбурдирлар.

Республикаимиз судлари томонидан 1997 йилда фақатгина алимент ундириш бўйича 352 иш қаралган.

Алимент ундириш ҳақидаги ишлар судларда кўриб чиқилиб, жавобга суд томонидан белгиланган нафақани тўлайди. Афсус, Жамиятимизда вояга етмаган бола-

ли жазоларга судланганлар. Масалан, Қоржаубоев Хўжайли тумани "Қорақалпоғистон" жамоа хўжалигининг 3-бригадасида яшовчи хотини Юсупова билан ўзаро келишмовчиликлари сабабли 1989 йили никоҳдан ажрашган, бир қизи бор. Хўжайли туман суди

ораларида Азамат исмли ўғиллари бўлган. Қоржаубоев ухотини билан ҳам келиша олмаганлиги сабабли 1996 йили Хўжайли туман суди томонидан никоҳдан ажрашган, ўғлига нафақа тўлаши шарт бўлган. Суд томонидан у бир неча марта нафақа тўламаганлиги учун огоҳлангирилган, Гулзода исмли қизи учун 3300 сўм, Азамат исмли ўғли учун 1350 сўм нафақа тўламаганлиги сабабли Қоржаубоев Б. У. Хўжайли туман судининг ҳукми билан Жиноят кодексининг 122-моддасига биноан айбли деб топilib, 6 ой муддатга қамоқ жазосига судланган ва фарзандлари фойдасига алимент ундиришга ҳукм қилинган.

Д. ХУДОЙБЕРГЕНОВ,
Қорақалпоғистон Республикаси прокурори ўринбосари, адлия катта маслаҳатчиси.

Оила муқаддас

ларга моддий таъминлашдан бўйин товлайдиган ҳам ота-оналар учраб туради. Бу ҳақда Жиноят кодексимизнинг 122-моддасида жиний жавобгарлик белгиланган. Вояга етмаган ёки меҳнатга лаёқатсиз шахсларни моддий таъминлашдан бўйин товлаганлиги учун 1997 йилда 43 шахс жиний жавобгарликка тортилиб, шуларнинг 37,2 фоизи қамоқ жазосига, 41,8 фоизи ахлоқ тузатиш ишларига ва қолганлари бошқа тур-

қарори билан қизига алимент тўлаши шарт бўлган.

1994 йили Қоржаубоев Сейтмуродова билан никоҳ қурган,

Табиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи фуқаролар сони ўтган йили шу вақтгача 395 кишини ташкил қилган бўлса, бу кўрсаткич ҳозирги вақтга келиб 402 кишини ташкил қилади. 402 нафар табиркордан давлат бюджетига 3187,7 миң сўм нақд пул ўнгириб олинди.

Жумладан, 1997 йил 31 октябрь куни "Наргиз" хусусий ишлаб чиқариш корхонаси директори О. Садуллаев қалбаки тўлов талбномаси асосида ноқонуний равишда О. Давлетов чорвадорлар жамиятининг 62088 сўм пулини ўзининг банкдаги қарзини қоплашга ишлатган. 1998 йил 19 июнь куни Эллиққалъа туман ДСИ, томонидан жиноят иши қўзғатилиб ҳозирги кунда Эллиққалъа туман ИИБ томонидан тергов тугаланиб жиноят иши судга қўйилмоқда. 1998 йил 12 июнь куни ҚР ДСББ ҳодимлари билан ҳамкорликда ўлкавида текширишда "Сиядор" корхонаси ошхона муҳираси Ражапова Гулнорадининг 50 шиша акдиз маркасиз, 100 шиша қалбаки акдиз маркали ароқни ва 100 шиша пивосни сотиш мақсадида ошхонада қўйганида ушлагани. 1998 йил 19 июнь куни Эллиққалъа туман ДСИ томонидан жиноят иши қўзғатилиб суд ҳукми билан Г. Ражаповга уч йил муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазоси берилиб, жазо шартли деб ҳисобланиб 2 йил синаов муддати тайинланган, 154 шиша ароқ ва 100 шиша пиво давлат ҳисобига мусофара қилинди.

1998 йил 14 июнь куни "Бўстон-98" ишлаб чиқариш савдо

Солиқчи минбари

фирмаси директори Каримова Гулбоҳорнинг бир йил давомида икки марта савдо қилишини бузганлиги аниқланган, 1998 йил 8 июль куни Эллиққалъа туман ДСИ томонидан жиноят иши қўзғатилиб тергов ИИБ томонидан тугаланиб Эллиққалъа туман судининг ҳукми билан Г. Каримова ўзР ЖК 184-модда 1-қисми, 189-модда 3-қисми билан 3 йил озодликдан маҳрум қилиниб, жазо шартли деб ҳисобланиб 2 йил синаов муддати белгиланган ва бир йил муддатга фирмага раҳбар ва ошхона раҳбарлик лавозимида ишлаш ҳуқуқидан маҳрум қилинган.

Эллиққалъа туман ДСИ Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1995 йил 12 майдаги декрет қарорини қамқайтиришда хўжалик юртынинг субъектлар раҳбарларининг мисувиятини ошдириш ҳақидаги фармон қасдидан ўпасилган тафлишлар натижасида 45 та ташкилотда қонунибузарлик аниқланиб ташкилот раҳбарларининг айби билан 85581,5 миң сўмлик маҳсулот олинган 15 фоиз пули олинмасдан сотилган ва ҳизмат кўрсатилган, 60 қувлик мулкни ўтган дебиторлик қарзи 250615,6 миң сўмни ташкил қилган. Қонунибузарлиққа йўл қўйган 79 нафар мансабдор шахста мазмурий жарима солини.

Вазирлар Маҳкамасининг 1996 йил 8 ноябрь №387 сонли "Солиқлар ва бюджетга мажбурий тўловлар бўйича мулкдаги тўланмаган солиқларни корхона ва ташкилотлар мол-мулки ҳисобидан ундириб олиш" ҳақидаги қарорни оқсатиш билан бюджетни қарзи бўлган 28 та корхона 51326,1 миң сўм миқдоридagi талбнома тарқатилди. 6 та корхона хўжалик судига берилиб, бюджет ошдиришти 6201,8 миң сўм қарзини мол-мулки ҳисобига солинигани кейин тўлини билан бюджетга қарзини тўлаб берди.

ЎзР ВМнинг 1996 йил 14 августдаги "Ўзбекистон Республикаси ҳудудда тамаки маҳсулотлари ва спиртли ичимликларга акдиз маркаси жорий қилиш ҳақида"ги қарорининг бажарилиши бўйича 37 та текшириш ўлкасида, шундан 32 тасида қонунибузарлик аниқланди. 32 нафар шахста 98,4 миң сўм мазмурий жарима солиниб ундирилди.

ЎзР ВМнинг 1994 йил 26 декабрдаги "Аҳоли билан вақт пули ҳисоб-китоб қилишда мажбурий равишда назорат касса машиналаридан фойдаланиш тартиби тўғрисидаги №621 сон қарори қасдида 20 та текшириш ўлкасида 14 кишига 52580 сўм мазмурий жарима солиниб, шундан 45 миң сўми ундириб олинди.

Бундан кейин ҳам давлат ҳисобига белгиланган миқдорларнинг ўз вақтида тўлиниши, солиқ ҳисобига қонуний назоратнинг қамқайтирилишига барча илжаларини қўрамиз.

С. РЕЙМБЕРДИЕВ

Эллиққалъа туман давлат солиқ инспекцияси бошлиғи

Адвокат вазифалари

Адвокат ўз касбий фаолиятида амалдаги қонун ҳужжатларининг талабларига риоя этиши, унга юридик ёрдам сўраб мурожаат этган жисмоний ва юридик шахсларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя этиш учун қонунда кўзда тутилган воситалар ва усуллардан фойдаланиши шарт.

Адвокат муайян иш бўйича юридик ёрдам курсатаётган ёки аввал юридик ёрдам кўрсатган шахсларнинг манфаатлари ишни олиб боришни сўраб мурожаат этган шахсларнинг манфаатларига зид келган ёки у судья, прокурор, терговчи, суриштирув ўтказувчи шахс, жамоат айбловчиси, суд мажлиси котиби, эксперт, мутахассис, жабрланувчининг, фуқаровий даъвогарнинг, фуқаровий жавобгарнинг вакили, гувоҳ, ҳолис, таржимон сифатида иштирок этган, шунингдек ишни дастлабки тергов қилишда ёхуд судда адвокатнинг қариндоши бўлмиш мансабдор шахс иштирок этган ёки иштирок этаётган бўлса, худди шунингдек адвокат бевосита ёки билвосита шу ишдан шахсан манфаатдор бўлган ва бу ҳол унга ўз ишчи тошпирган шахсларнинг манфаатларига зид келадиган ҳолларда юридик ёрдам кўрсатиш тўғрисидаги тошпирикни қабул қилишга ҳақли эмас.

Адвокат кимнинг манфаатларини ҳимоя қилиш тошпиринини олган бўлса, ўз ваколатларидан шу шахсларнинг зарарига фойдаланишга ҳамда гумон қилинувчини, айбланувчини, судланувчини ҳимоя қилишдан бош тортмишга, агар мижознинг ўзи уни бундан оқдот этмаса, ҳақли эмас. Жиний ишни кўриб чиқишда қатнашишга тайинланган адвокат фуқаронинг тўловга қобилиятсизлигини вақ қилиб, унга юридик ёрдам кўрсатишдан бош тортмишга ҳақли эмас.

Ҳуқуқий дароҳона

ИШКИ ИСЛЕР МИНИСТРЛИГИНДА

Қарақалпақстан Республикаси Ички ислер министрлигининг жергиликли уйимлари тарафинен оператив излеу ҳам ҳар түрдеги жинаятлардын, ҳуқықбузыушылықлардын алдын алыуда, жамийетлик тәртіпти қорғауда бир қанша қолемли илажлар исленди.

Республика аймағында жағдайды буннан былайда жақсылау мақсетинде районлық, қалалық ички ислер бөлимлерине ҳәр тоқсаннның басында арнаулы кесте исленин шығылын министрликтин тийисли тарауларынн жууалы хызметкерлерни тәрәпинен кең түрде әмелий жәрдемлер көрсетилди.

Қылмыс ислеге бейимдескен, спиртли ичимликлер ишнуге берилгенлер, әсиресе хожалық турмыс жағдайында ҳуқық бузыушылар, жөнжел шығарыушы пукаралар менен нәшебентлер, пайдалы жұмыс менен шуғылланбаушыларды, олардын турмыс кеширіу жағдайларын жергиликли мөкан комитетиниң уәкиллери менен биргеликте көзден өткерип, арнаулы есапка алып, изленіу ислери жеделли түрде алып барылмақта.

Милиция полковниги Жарылқасын Ещанов, милиция подполковниги Тазабай Срашев, милиция капитаны Бахтияр Рузметов, Нөкис қалалық ИИБ лиц милиция капитаны Шамурат Есимбетовлар Өзбекстан Республикасы Президентининг Парманы менен "Жасорат" медалын алыуға миясар болды.

Қарақалпақстан Республикасы ИИМ Жынаят қылдыруу баскармасының баслығы, милиция полковниги Улугбек Атанязов, Тахиятас қалалық ИИБ баслығы, милиция полковниги Баққалий Иманғалиев, Тахтақопир районлық ИИБ баслығы, милиция полковниги Өтеген Ниязқулов, Эксперт-криминалистика бөлимининг баслығы, милиция полковниги Орал Гайнутдинов, жамийетлик тәртіпти қорғау бөлими баслығы, ички хызмет полковниги Жоллыбай Узақбаев, Өрттен сақлау баскармасы баслығы, ички хызмет полковниги В. И. Живницкий, Қорғау бөлими баслығы, милиция полковниги Базарбай Адилев, министрликтин шөлкемлестиріу – инспекторлық бөлим баслығы, милиция полковниги Кууатбай Дәулетбаев, Қоңырат районлық ИИБ баслығы, милиция полковниги Орынбай Турдаков, Нөкис қалалық ИИБ баслығының орынбасары, милиция подполковниги Мақсет Алдамуратов, министрликтин оқуу орайының баслығы, милиция подполковниги Нураддин Халмуратов, Еллиққ-

ала районлық ИИБ баслығы, милиция подполковниги Абдулла Розумбетовлар көптеген шәкіртлерди тәрбиялап атырган устаз милиция хызметкерлерни болып саналады.

Спортшыларымыздын Бахадыр Бабаниязов, Зияуатдин Зайытов, Қутыбаевлар шаңарағы, "Динамо" спорт жамийетинин байрағын жоқары көтерди.

Ғәресизлик байрамында быйылғы жылы да бизиң қосиллеслеримизден Нөкис қалалық ИИБ жынаят қылдыруу бөлиминин оператив уәкили Султанбай Курбанов "Жасорат" медалы менен сыйлықланды, бир неше хызметкерлер Өзбекстан Республикасы

ИИМ, ҚР ИИМ тәрәпинен хоша-метленди.

Быйылғы "Шаңарақ жылы"нда милиция хызметкерлерни өзлеринин миннетли уазыйпаларын минсиз

атқара отырып, халық алдындағы жууапкершиликли хызметлерине, озантына барқулла садық болып қалады.

ҚР ИИМнің жеке курам менен ислесіу хызмети.

HU'RMETKE ILAYIQ iNSAN

Көпшилик оқыушыларға мөлим газетамыз еки жылдан аслам ўақыттан берли жарык көрмекте. Газетамыз бетлеринде жөрияланып атырған хәр қыйлы бағдардағы материаллар менен бир қатар көп жыллар даўамында хуқық қорғау уйымларында хадал хызмет етип, бүгинги күнде ғаррылықтын бахытлы демлерин бастан кеширип атырған ақсақалларымыз ҳаққында да жийи-жийи мақалалар сөўлеленип атыр. Сиз оқып отырған бул мақала да усындай ақсақалларымыздын бири Бахый Юсупов ҳаққында.

Бахый аға 1920 жылы Кегейли районындағы бурнғы "Қызыл өскер" аўылында дийқан еемьясында дўньяға келеди. Аўылдағы мектепти питкергеннен соң ол Шымбай қаласындағы педагогикалық училищеге оқыўға кирди. Бахый ағаның мийнет жолы 1939 жылы педагогикалық училищени тамамлағаннан соң өз аўылындағы мектепте муғаллимшиликтен басланды. 1941 жылы Шымбай районынан армия қатарына хызметке кетеди. Бирақ Украина қалаларының бириндеги душпанлар менен болған саўашта аўыр жарақатланып өскерий комиссияның шешими менен аўылына қайтарылды.

Бахый Юсупов Уллы ўатандарлық урыс жылларының соңғы жыллары Горький қаласындағы сол дөўирдеги ишки ислер халық комиссариатының мектебинде оқып келеди. Буннан соң 1946 жылдан баслап ол ишки ислер уйымларында хызмет ете баслайды. Ол ишки ислер уйымларында дөслепки күнлерден баслап-ақ хәр қыйлы лаўазымларда хызмет етти. 1965 жылдан баслап Тақиятас қалалық ишки ислер бөлиминиң баслығы лаўазымына

бекитилди. 1967 жылдан баслап Қарақалпақстан Республикасы ишки ислер министрлигинде 1976 жылға шекем бир қанша жуўапкерли лаўазымларда ислеиди.

Оның халқымыз ушын көп жыллар даўамында ислеген мийнетлери хуқыметимиз дыққатынан шетте қалмады. Хуқыметимиз Бахый Юсуповтын пидайы мийнетлерин баҳалап бир неше мөрте хурмет жарлығы менен сыйлықлады. Милиция подполковниги дөрежесине жетти. Бир неше орденлер алыўға миясар болды.

Бахый Юсупов өмирлик жолдасы Шасәнем Юсупова менен 5 ул, 1 қызды камалға келтирди. Бирақ қартайған шағында ул-қызларының қызығын көриў Шасәнем апаға несип етпеген екен. Ол 1986 жылы дўньядан өтті.

Бахый ағаның перзентлериниң ишинде ардақлы ата жолын даўам еттирип атырған еки улы бар. Үлкен баласы Мурат Юсупов Наманган областы миллий кәуипсизлик хызметети баслығының орынбасары. Ал оннан кишиси Қуўат болса Қарақалпақстан Республикасы ишки ислер министрлигинде ис-

леиди.

—Ишки ислер уйымларында көп жыллар даўамында хызмет етсем де, өз кәсибимнен налыған ўақтым болмады. Халық қатары халыққа хызмет еттим, перзентлеримизди өсирдик, бүгинги күнде хурметли дем алыстаман. Ғаррылық дөўиримде ул-қызларымынның рөҳетин, ақлықларымынның қызығын көрип жасаўдан басқа өрманым жоқ,— дейди Бахый аға.

Әлбетте улды уяға, қызды қыяға қондырып, өзиниң аталық парызын өтеп, ендиги жағында алла-таала инөм еткен ден саўлықтың арқасында ғаррылықтын бахытлы демлерин татып жасағанға не жетсин.

Мен Бахый аға менен гүрринлесип отырып, оның жасы өдеўирге барып қалса да хәрәкетлериниң жанлы, ересек адамларға тән болған белгиде қәддин тик ұслаўы, емин еркин қыймылларын байқап, қуўанып отырдым.

Илайым ел-журт, перзентлериңиз бахтына аман болғайсыз, Бахый аға!

Парахат АБДУЛЛАЕВ.

EL - XALQINA SU'YISPENSHIL

Январь айының орталары. Күннің ызғырық самалы бетинди ашытып, тула бойынды муздай етип, зирзир қататуғын мөхәл.

Қаланың ишки ислер бөлиimine келип түскен сууық хабар бойынша оператив топардың ўақия болған орынға жетип барғанында бир ер адам менен хаял адамның өли денеси табылған еди. Ендиги мәселе бул мархумлардың хәм өте аўыр жынаятқа қол урған кимселердин аты жөни, жұмыс орны хәм басқада мағлыўматларды топлаўдан ибарат болды.

Мархумлардың биреуи пайтахтымыз турғыны Ергалий Қанымкулов хәм Сулыўшаш Елиўсиновалар екенлиги анықланды.

Ал, еки бирдей инсанды бул жарык дўнья менен мәңги хошластырып изинде қалған туўған-туўысқандарын зары-гириян еткен Нөкис қаласының пукарасы Парахат Абденовтың қылмысы ашылып судтың уйғарыуы менен атыў жазасына хуқим етилди.

Әлбетте, жынаятшының анық ким болыуы мүмкин?—деген сораў хәдегеннен өз жуўабын таба қойған жоқ. Ишки ислер уйымлары хызметкерлериниң, қала берсе усы ўақия жүз берген аймақтың участкалық милиция инспекторы Зәрип Ешнйазовтың күни-түни сууықты сууық демей, ирети келгенде уйқыдан қалып еткен мийнетлери зая кетпеди, керисинше өз нәтийжелерине ерисе алды.

Терең излениўшилик, күшли төжирийбелер арқалы жынаятшы Түркменис-

таннан услап әкелинди. Елхалқының тынышлығы, аўызбиршилиги жолында аянбай хызмет етеуғын мәрт жигитлер аз емес десек қәтелеспеспиз.

Минен усы қатарлы көп ғана хызметлерин есапқа алған хуқыметимиз З. Ешнйазовты "Өзбекстан Республикасына мийнети сиңген аймақлық милиция инспекторы" атағына ылайық деп есаплап көкирек нышаны менен сыйлықлаған еди.

Ол өз аймағы өтирапында жүз берген урлық, жәмийетлик төртипти бузыў усаған нызамсыз ис-хәрәкетлерге өз ўақтында тыйым салып ис алып барыўды баслы ўазыйпасы етип белгилейди.

Зәрип Ешнйазов 1963 жылы Әмиўдәрйя районының Қытай аўыллық кеңесинде дўньяға келген. 1980 жылы усы райондағы №12 А. С. Пушкин атындағы орта мектепти питкерип, 1981-1983 жыллар аралығында бәрше жигитлер қатары Ұатан алдындағы әдиўли хызметин Ялта қаласында өтеп келеди. Өз хызмет жолын Нөкис қалалық ИИБ ниң қорғаныў бөлиминен баслады. Соң усы бөлиминиң сәрқардасы етип бекитилди. 1990 жылға дейин МАИ бөлимшесиниң жол қадағалау инспекторы болды. 1990 жылы ҚР ИИМ ниң жолламасы менен Ташкент қаласындағы орта арнаўлы мили-

ция мектебине жиберилип оқыўды табыслы тамамлағаны ушын "милиция ағласы" көкирек нышаны менен сыйлықланыўға миясар болды.

Ел тынышлығының төрепарды болған Зәрип бүгинги күни өмирлик жолдасы менен бирге үш баланы төрбиялап атыр. Үлкен екеуи мектеп оқыушылары болса, кишкенеси хәзир 4 жаста.

"Мениң милиция хызметкери болыўыма тийкарынан 1983 жылғы Әмиўдәрйя районлық комсомол комитетиниң жолламасы себепши болды. Ұақытлардың өтиўи менен бир төрепинен аўыр, бир жағынан жуўапкершиликли болған өз кәсибиме де кеўил қойып сүйсине басладым"— дейди Зәрип өз сөзиниң арасында.

Топлаған төжирийбелери арқалы, басшыларының оған болған күшли исенимлерине

бола З. Ешнйазов айтарлықтай орынларда басшы хызметлерди атқарып келди. Ал хәзирги ўақта Нөкис қалалық ИИБ не қараслы қала орайы бойынша аймақлық милиция аға инспекторы ўазыйпасында ислеп атыр.

Президентимиздиң соңғы ўақытлары ишки ислер уйымларына болған дыққатибары себепли көп ғана хызметкерлер хошаметленип, айырымлары жоқары дөрежелерге ерисип атыр. Солар қатары Зәрип Ешнйазов та Республикамыз Ғөрезсизлигиниң 7 жыллық байрамы мүнәсибети менен "Өзбекстан Республикасына мийнети сиңген аймақлық милиция инспекторы" атағына еристи.

Ол мийнет етип атырған аймақта өткен жылдың 9 айлық жуўмағы менен усы жылдың 9 айлық нәтийжелери ортасында көп ғана өзгешеликлер сезиледи. Бул өз жұмысына бипәрўалыққа жол қоймайтуғын заң хызметкериниң өз кәсибине, ел-халқына болған сүйиспеншилигинен дерек береді.

Өз гезегинде мен де Зәриптин хәм басқа да милиция хызметкерлериниң жұмысларында табыс, шаңарақларына аманлық, өзлерине беккем ден-саўлық тилеймен.

Қ. СЕЙТМУРАТОВ, журналист.

ОНА
ТАБИАТИМИЗНИ
АСРАЙЛИК!

Жақылда Ишкі іслер бөлімі арнаулы медициналық айықтыруханасының арнаулы ұжымы **Жалалов Халимжан Алимжанович** пенен пуқаралар менен қандай жұмыстар алып барып атырғаны хақында гүрлестік.

Жалалов Халимжан Алимжанович 1968 жылы Ташкент қаласында педагоглар шаһарында туылған. Әкеси Алимжан Жалалов университеттің оқытушысы болып отырып байланысты Нөкіске көшіп келеді. Улы Халимжан 1975 жылы Нөкіс қалалық №19 орта мектепте оқып, оны 1985 жылы табысты бітірген хэм Нөкіс Мамлекеттік университетінің дене тәрбиесі факультетіне оқытуға түскен. 1986-1988 жыллары Омск қаласында әскерий мийнетін атқарып келип, оқудың дауам еткен. 1991 жылы университетті бітіріп, орта мектепке мұқалым болып жұмысқа кырген.

Ол Нөкіс қалалық ИИБ-нің жас өспірімлер менен іслесіу инспекторында 1993 жылдан басып инспектор болып жұмысты басыған. Хазір ишкі іслер бөлімі арнаулы медициналық айықтыруханасының арнаулы ұжымы. Үйленген, үш перзентің әкесі. **Өмірлік жолдасы Зульфия — педагог.**

— Орта мөс халында алып келінген пуқараларды қабыллап хэм айықтырып үйіне жибереміз. Бул бизлердің тийісін уақыттымыз. Жәмийетлик орынларда арақ ишип мөс халында жүрген пуқараларды айықтырып жиберсек кеуіміз хоп деп басылады ол өзін. — Деген менен усы күнлері жұмыссызлықтың көбейіп кеткеніне байланысты айықтыруханаға күніне кем дегенде 12-14 пуқара мөс халында түседі.

— Екі күннен бир сутка хызметте нәубетшиллик етеміз. Келген мөскүнелердің жағдайларын фельдшериміз Кууат Жума-тов көріп

шығады.

Жәрдемши хызметкерлериміз Қадір Аймуратов, Тольбай Тажибоев, Айбай Бекмуратов көшедеги мөс халындағы пуқараларды үйлеріне алып барады. Ал районнан келген адамлар болса оларды ағайын-туғанларының үйлеріне апарып кетеміз.

Егерде көшелерде, бандирлерде ес-түсін билейтуын дәрежеде яки уйықтап жатырған пуқаралар ушырасса, онда тез жәрдем машинасын уақытырып әкөрленіп қалған жоқпа деп тексеріп, соңынан айықтыруханаға әкелінеді.

Күнде хәр смеңаға түсіуден алдын милиция капитаны А. Гайпов инструктаж өкереңі. Онда пуқаралар менен іслесіу туралы түсіндіклер береді.

Айықтыруханаға қайта-қайта түсіушілерге профилактика кабинеті бар. Онда инспектор Бахадыр Хожаназаров сөйлесіулер алып барады.

Мөскүнешилликке берілген пуқараларды наркологиялық емлесу ханаға жатқарады.

Айырым пуқаралар биздің хызметкерлериміздің намысына тийісуын қатты-қатты ауыр сөзлерді айтады. Мысалы: Көшеде уйықтап жатырғандарды көше бийзарылары тонап кетіп, биздің айықтыруханамызға келгеннен соң өзіннің жоғалтқан нәрселерін бизлерден талап ете мен деп доқурады.

Тийкарынан айықтыруханаға алып келінгеннен кейін, протокол дүзiledi. Алып келген әкіпжандың гүялыында тексеріліп тағысарады хэм гүялар да қол қояды. Ертеңгі күні хэмме затлары ийелеріне қайтарылып беріледі, хәр қыйып жалалардан кутылады.

Жұмыс сабында нелерге дуулар келмейсін. Сонда айықтыруханада жатыу орны көрпе төсек хэм жылылықпен тәмийінленген.

Нәубетшиллик еткен мизде усындай етип журналистер менен іслесек еді. Газеталардан халыққа үңіп-нәсият етип турсақ, биздің хызметкерлериміздің іслеген мийнетлері көрініп турар еді.

Себеби ишкенлер өз айыбын мойындамайды. Мөс халында қиятырған адамның қасында сау адам болса онда ол иркелмейді.

Сондай да жағдайлар ушырасады, мөс адамның қасындағы жолдасы қалып кетеді. Гейде мөс адам иркеле, қасындағы жолдасы кетіп қалмай оны үйіне жеткеріуін өз мойнына алыуы шөрт. Буны бизлер қайта-қайта усы газеталар арқалы халыққа түсіндіріп барсақ ғана, халқымыз арасында мөскүнелер азаяр еді деп ойлаймыз.

Айықтырухананың нәубетши ұжымының жұмыстарында табыстар тиіп қаламыз. Илайым, мөскүнелер азайып, турмысымыз ғарауан бола бергей.

Гүрлестікте **Мөскәр ҚАБУЛОВА**

Ma'sku'nemler azayiw ushin

Нөкіс қалалық ишкі іслер бөлімінде бес жүзден аслам милиция хызметкерлері жұмыс ислейді. Бул хызметкерлердің күнделикли алып барып атырған жұмыстарының сапалы болыуында, өзлерінің жеке курам арасында, пуқаралар арасында, жүрис-турысларының унамлы болыуында тәрбиялық хызмет тарауларының бири өдеп-икрамлылық хэм тәртіп суды болып табылады.

1995 жылғы Өзбекстан Республикасы Ишкі іслер министрлігінің буйрығы менен тастыйқланған "Өдеп-икрамлылық хэм тәртіп суды"ның Нызамына тийкарланып Нөкіс қалалық ишкі іслер бөлімі жеке курам хызметкерлері арасында — катардағы хэм киши басшы хызметкерлер, — орта басшы хызметкерлер хэм жоқары басшы хызметкерлер болып үш топарда өдеп-икрамлылық хэм тәртіп судлары өз жұмыстарын алып барып атыр.

Бул судлардың тийкары мақсетлері хызметкерлердің жынайтшылықтың алдын алыуда, болған жынайтларды өз уақтында ашыуда, профилактикалық есапта турған жас өспірімлер хэм пуқаралар менен кең

Alg'islarg'a ılayıq

жәмийетшилликтің, мөкан кеңес уйымыларының қатнасында сапалы жұмыстар алып барыуларын шөлкемлестіриуде көте-кемшилликлерге жол қоймауды тәмийінлеу, кемшилликлерді өз уақтында хызметкерлер арасында талқылап, сапластырып, хәр бир хызметкердің жиберген көте-кемшилликтерін суд мәжиліслерінде қарап шығып, тийісли шаралар көріу менен бирликте, барлық хызметкерлердің тәртіп интизамын бекемлеу болып табылады.

1998 жыл 10 ай дауамында бөлімнің орта басшы хызметкерлері арасындағы өдеп-икрамлылық хэм тәртіп судында үш хызметкердің жұмысқа өз уақтында келмегені, тоғыз хызметкер өзлерінің атқарып атырған хызметлеріне немқурайды қарап кемшилликлерге жол қойғаны ушын, барлығы болып он екі хужжет қаралып, тийісли шаралар көрилди. Судта көрилген хәр бир хызметкерлерге суд ағзалары беки-тилип олардың алдағы уақытларда бундай кемшилликлерді қайталамаулары ушын бир жыл дауамында күнделикли алып баратуғын хызметлерінің қыйыншылық болған жерлерінде жақыннан жәрдемлер көрсетіп, жүрис-турысларында нәсиятлар беріп барыу хызметлері атқарылып атыр.

Бөлімнің жеке курамы арасында хызметкерлердің өзлерін-өзлери хэм жас кадрларды тәрбиялауда көп жыллық мийнет стажларына ийе болған өдеп-икрамлылық хэм тәртіп суды ағзаларының милиция майоры Ж. Төлегенова, милиция капитаны К. Ғаррыбаев хэм милиция аға лейтенанты П. Наурызбаевлардың алып барып атырған хызметлері алғысларға ылайық.

Абдулла ГАЙПОВ, Нөкіс қалалық ишкі іслер бөлімінің орта басшы хызметкерлері арасындағы өдеп-икрамлылық хэм тәртіп судының баслығы, милиция капитаны.

Қарақалпақстан Республикасы прокуратурасының жөмөеті Шымбай районы прокуроры Жақсылық Сейтековқа өкеси

Дәулетмурат СЕЙТЕКОВтің мезгилсиз қайтыс болғанлығына байланысы кеуіл айтады.

Мөкан жадымыз: Индекс: 742000. Нөкіс қаласы. Ғорек: жалак көшесі №44 жай, телефон: 4-47-59.

Басыуда рухсат етілген уақты: 15.00. Индекс пуқаралар ушын -321, қорланклар ушын -322.

ХАНДАЛАР

—Нега күзинг ости кұқарған?
—Эрим урди.
—Устидан арз қилмадингми?
—Касалхонадан чиксин, бир адабини берайки...

xxx xxx
Судья: Сизнинг ёлғон кўрсатмалар берганингиз учун қанча берилишини биласизми?

Судланувчи: Биламан, жаноб судья. Шефнинг ваьда беришича, минг доллар атрофида экан.

xxx xxx
Судда ажралиш иши муҳокама қилинарди.

Эр судьяга қараб хайкирди:
—Яшолмайман! Бундай хотин билан яшолмайман. Ажрашаман.

Қайнона уни силтаб ташлади.
—Э, қанақа йигитсан ўзи, яшолмасмиш. Бутун шаҳар йигитлари қизим билан яшаб келаяпти-ю, бу яшолмасмиш.

Тақиятас қалалық прокуратурасының жаңа имараты

Өзинің хош ҳаўазы менен көзге түсіп жүрген ҚР ИИМ жеке курам менен іслесіу бөлімінің инспекторы, ишкі хызмет лейтенанты **Қууат Шарипов** 1985 жылдан басып мәдениет ағартыушылық тармағы бойынша жұмыс ислеп келмекте. Ол Ташкент қаласында Өзбекстан Республикасы Ишкі іслер уйымларының хэм оқыу орынларының, Қарақалпақстан Республикасы Ишкі іслер министрлігі Көркем-хәўескерлер жәмәәтлери "Өзбекстан — Ұтаным мениң" "Өзбекстан—қосық байрамы" көрик таңлауларына қатнасып III дәрежелі диплом, Ишкі іслер министрлігінің "Хұрмет жарлығы" хэм бақалы саўғалары менен сыйлықланды.

"Адам хэм Нызам"
Шөлкемлестіриушілер: Қарақалпақстан Республикасы Прокуратурасы, Әнлик Министрлігі хэм Ишкі Іслер Министрлігі.
Газета А-3 форматтында нускасы 10 000
481 буйыртыл менен басылады
Газета айна 3 нөребе айнады.
Дизинге алынғанлығы туралы гүялық №0510

Бас редактор **Роза КӨБЕЙСИЦОВА**
Редакцияның жәмийетлик кеңесгерлері:
Парахат Айтминов, Жаңабай Садықов, Азат Нуржанов, Бахмурат Сейтмуратов, Батыр Матмуратов, Фархад Низимов, Қудайберген Низимбетов, Жаңабай Шалқиянов, Замира Шахмуратова, Хакимбай Халимов.